

„EDINOST“

izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— „ „ 4.50 za pol leta . . . 6.— „ „ 9.— za vse leto . . . 12.— „ „ 18.— Naročnino je plačevati naprej na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se račune po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javno zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravnstvo** ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odpri reklama cije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinosti je moči.“

Fiasko!

Takov je naslov uvodnemu članku v objavljenem v „Politiki“. Ta članek žigosa toli izbornost in resnici primerno vse tisto drzno slepenje, kojim varajo italijanski državniki ves ostali svet — in svoj lastni narod najbolj.

Kako sta se udomačila v javnem življenju mlade Italije — tako piše omenjeni praški list — laž in zavijanje, to nam dokazuje vnovič brezmejno sleparstvo, ki je tirajo sedaj v Rimu in po vsej deželi z utrdbo Makalé. Makalé znači za italijansko orožje temeljit poraz, za italijansko politiko pa žgoči fiasko.

Huda obsodba je to, ki jo je izrekel praški list, ali preostara in krivična gotovo ni. O tem je osvedočen vsakdo, ki je paznim očesom, a ne skozi italijansko-oficijozne naočnike, sledil dogodkom vse te kolonijalne komedije Italije v Afriki. Lagali so, da je bilo groza: kar je bilo danes belo, je bilo jutri črno; kar je bilo v resnici na desni, postavljala so poročila na levo. Iz vsakega zasebnega poročila, ki se je srečno izmuznilo strogi cenzuri v Masavi, izvedeli smo, da so prejšnja oficijelna poročila — lagala. Komaj je general Baratieri storil prvi korak proti Abesiniji, že so kričali v svet, da je strta moč Neguša in da so vsi glavari poslednjemu odrekli pokornost. Vsa Abesinija je bila kar omamljena po blešču italijanskega orožja in tako gotovo je bilo, kakor je solnce na nebu, da ta pokrajina pade Italijanom v naročje kakor zdrela hruška. Vsa italijanska javnost je kar plavala v rajskega veselju in v bombastičnih alavospvih so proslavljali Baratierija in njegovo vojsko. Ali kakor strela iz jasnega zadela jih je v tej sladki omotici vest, da so Šoanci pri Amba Aladži uničili četo majorja Tosellija!!

Razkrito je bilo sleparstvo: italijanska poročila so trdila, da se Neguš in rasi niti ne morejo ganiti iz svoje dežele, ker ima vse roke polne posala z domačimi homatijami, a glej čudo: četa Tosellija je imela kar hkratu pred seboj 150000 sovražnikov, kakor da so padli z neba doli! Kako se je to zgodilo? Čisto naravno: ali prejšnja italijanska poročila niso hotela povedati resnice, ali pa Baratieri res ni slutil o bližanju tolike sovražne sile. V tem poslednjem slučaju po vsi slavospevi „velikemu vojskovodju“ Baratieriju niso bili drugega nego italijansko šarlatanstvo.

PODLISTEK.

15

Obnarodimo še nekaj.

ali pa kako slove na pr. blagovest sv. Luke XV. pogl. od 11. do 32. vrste o „izgubljenem sinu“, namreč:

Neki človek je imel dva sina; in mlajši njiju je rekel otcu: „Oče, daj mi pristojni del imenja. In razdelil je imenje njima.

In ne po mnogih dneh zbravši mlajši sin vse, odšel je v daljnjo strano in tu raztočil je imenje svoje živé blodno. Kedar je pa potratil uže vse, nastal je velik glad v tej strani, in on je začel stradati. In gredé pridružil se je nekemu meščanu te strane, a ta ga je poslal na sela past svoje svinje. In želel je nasititi črevo svoje rogačicami, ki so jih svinje jedle, ali nikdo mu jih ni daval.

Prišedši pa v sebe je rekel: Koliko najemnikov mojega otca ima obilo kruha, jaz pa tukaj

Poraz pri Amba Aladži je bil zajedno silen udarec Francescu Crispiu in njegovi vladi. Toda mož si zna pomagati. Poznajoči toplo kri in lahkomišelnost nprav naroda italijanskega, nagnjeno h komedijaštvu, poskrbel je po svojih listih, da so se po vsej Italiji jelo prirejati žalovalne demonstracije. Vse je jokalo, vse je stiskalo pesti v neizmerni bóli, vse je prisegalo — krvavo osveto! In ko je vojno načelnistvo seveda točno zatrljalo, da hoče grozno maščevati pri Amba Aladži prelito italijansko kri, imel je zviti Crispi narod tam, kjer ga je hotel imeti — v ekstazi; v onem stanju, ko narodi ne morejo trezno računati. Na čelu je marširala zbornica italijanska z lepim patrijotškim vzgledom: dovolila je Crispiu kredit 20 milijonov, dasi ni manjkalo že tedaj svarilnih glasov proti kolonijalnemu pustolovstvu.

Po dovoljenju kredita jela je odhajati pomoč v Afriko in zopet so pripovedovali po šarlatanski o čudežih, s kojimi hoče Baratieri, ta sijajna zvezda na vojnem nebu sedanje Evrope, presenetiti ves svet. Ali čudežev ni hotelo biti in Baratieri je čepel tam nekje v Adigratu, kjer menda čepi še danes.

Italijanska javnost se je jela zopet vznemirjati, trebalo je torej novega peska v oči. Ker o sijajnih operacijah na bojnem polju niso mogli govoriti, tolažili so javnost z neprilikami v nasprotnem taboru. V živih barvah so slikali od Crispia najeti listi, kako se razni glavari kregajo med seboj, kako da lakota, kuga, kolera in — griza kose se svojo grozno koso po vrstah Abesincev, Šoancev in dervisev. V toli črnih barvah so slikali odnošaje v nasprotnem taboru, da je bilo gotovo za vsakega pravovernega šovinista italijanskega, da nasprotna vojska mora v najbliži bodočnosti položiti orožje pred nepremagljivo silo italijansko. Zopet je bil italijanski narod v omotici: verjel je lažnjivim poročilom; zrl je v sijajno palačo, a ni zapazil, da je to le hiša od kart, koja razsuje prihodnji vetrič.

Kmalu je prišlo grozno razočaranje: 150.000 Šoancev je kar naenkrat stalo pred utrdbo Makalé — tistih Šoancev, ki so bili baje, glasom oficijelnih poročil, popolnoma nesposobni za vsako operacijo. Kako so se vrstili potem dogodki pred utrdbo Makalé je v živem spominu nam vsem. Šoanci so oblegali utrdbo po vseh pravih vojne

od lakote umiram. Vstavši pojdem k otcu svojemu in mu porečem: Oče! zagrešil sem proti nebu in pred teboj in uže nisem dostojen imenovati se sinom tvojim, primi me kakor jednega najemnikov svojih.

In vstavši pošel je k otcu svojemu. In ko je bil še daleč, zagledal ga je otec njegov, smilil se mu je in potekši padel je na tilnik njegov in poljubil ga je. In rekel je njemu sin: Oče! zagrešil sem na nebo in pred teboj in nisem več dostojen, imenovati se sinom tvojim. A otec je rekel hlapcem svojim: Prinesite najlepšo obleko in oblecite ga in dajte prsten na roko njegovo in obuvalo na noge. In privedite telce pitano, zakoljite je in jedé poveselimo se; kajti ta sin moj bil je mrtev in oživel je in izgubljen je bil in našel se je. In začeli so veseliti se.

A starejši *) sin njegov je bil na seli; in ko

*) Večkrat beremo na pr. to otroče je staro tri mesece, ta deklica je sedemnajst let stara, ta mladenec je dvajset let star. — To ni prav, ker taka življenja doba ni še

umetnosti, obroč okolo utrdbe je postajal tesneji in tesneji in kmalu je bilo očito vsemu svetu, da je ta važna postojanka izgubljena za italijansko vojsko. Vsa Italija je zajejala pod utisom vesti o obupnem položaju posadke v Makalé. Ali slepenje ni hotelo potihniti niti v očigled takim žalostnim dejstvom: objavljali so izlagana poročila o junaštvih posadke, ki je pripravljena raje umreti nego se udati, in proslavljali so heroizem italijanskega orožja, toli pretirano, da se je moralo studiti vsakemu treznemu človeku. Od časov Leonide ni bilo baje takih junakov, kakoršni so podpolkovnik Galliano se svojo posadko. In kakovo je bilo v resnici to junaštvo? Vztrajali so v utrdbi, ker niso mogli iznje. In ko jim je pošel živež, jim ni prišlo niti na misel, da bi izpostavili svoja prsa krogliam sovražnikov, ampak — kapitulovali so, udali so se, ne da bi bili niti poskusili prodreti vrste Šoancev. V smrt niso šli, pač pa v ujetništvo ras v Makenena in ras Mangašia.

Kapitulacija posadke v Makalé znači velikanski fiasko kolonijalne politike italijanske in gosp. Crispia še posebe.

Utrdba v Makalé je kapitulovala, ali slepenje v oficijelnih poročilih še vedno noče kapitulovati. Dejstvo, da je Galliano ostavil Makalé kakor ujetnik v spremstvu Mangašia in Makenena, opisujejo italijanski listi kot slavnostni spreved in nasprotna vojska je le častna straža največjemu junaku od časov Leonide sem.

Ali ostali svet vidi vendarle veliki fiasko Italije. In ako slepenje le noče potihniti vzlic takim notoričkim dogodkom, je to le znamenje popačenosti Crispijeve dobe v Italiji. Nemoralnost italijanske politike pa se kaže še posebno v tem, da sedaj groze Italijani Abesincem z groznim maščevanjem, onim Abesincem, ki jim niso storili ničesar hudega in branijo le svoje ter so postopali s posadko v Makalé toli velikodušno, kakor bi Italijani gotovo ne bili.

Lahko rečemo torej, da fiasko pri Makalé ni pomnožil simpatij v Evropi za — gladno Italijo; a ta fiasko ni pisati v prvi vrsti na račun italijanske vojske, oziroma generala Baratierija, ampak na račun domišljave, krivične in popačene oficijelne Italije, one Italije, ki je nedavno slavila svoj XX. septembere, to je oni čin, ki je zabeležen v zgodovini tega

je gredé približal se domu, zaslišal je pevanje in likovanje. In poklicavši jednega hlapcev, prašal ga je: Kaj je neki to? On pa je rekel njemu: Tvoj brat je prišel in otec tvoj zaklal je telce pitano, ker ga je zdravega vsprjel.

On je pa razsrdil se in ni hotel vnti. Tedaj je njegov otec izšel ter ga je prosil. On je pa odgovoril in rekel otcu: Glej! Toliko let delam tebi, in nikoli nisem tvoje zapovedi prestopil in meni nisi nikdar dal ni kozliča ne, da bi se z drugimi svojimi poveselil. Ko je pa prišel ta sin tvoj raztočivši imenje tvoje z blodnicami, zaklal si mu telce pitano.

On je pa rekel njemu: Sin moj! ti si vsegar z menoj in vse moje je tvoje. Trebé je pa bilo veseliti in radovati se, ker je bil ta tvoj brat mrtev in oživel je: izgubljen je bil in našel se je.

(Dalje prih.)

nobena starost (senectus, vecchiaja). Na Primorskem se govori: to otroče ima tri mesece, ta deklica je v sedemnajstem letu, temu mladenecu je dvajset let od rojstva itd.

stoletja morda kakor najnemoralniši čin v svetovni politiki: čin ciničnega teptanja mednarodnega in lastninskega prava. Kdor ne spoštuje tuje lasti, ta nima pričakovati božjega blagoslova; in res ne plava duh božjega blagoslova nad sedanjo oficijelno Italijo. Italijanski narod pa je — siromak.

DOPISI.

Z Vipavskega, dne 31. jan. 1896. (Izv. dop.) [Vipavske pošte in poštno ravnateljstvo.] — Lepa naša vipavska dolina potisnjena je od vsakega prometnega sredstva, dočim so celó v zanemarjeni Dolenjski vsi večji in važniši kraji zvezani z železnico. — No, do železnice imamo Vipavci kljub najslajšim Dunajskim obljubam še jako daleč; saj so nam celó navadno cesto čez Rebernice morali zidati vojaki l. 1866., in baš toisto in edino upravičeno nado gojimo gledé železnice. V Vipavi stori vlada kaj le v skrajni sili. Zato pa ni čudo, ako je nevolja občā, kajti ves promet, osebni in tovarni, mora oskrbljevati pošta na vsi dolgi progi mej Postojno in Gorico. Umevno je pa, da pošta — kakor je urejena — vsega ne zmore. Navadno je s tovari tako preobložena, da morajo biti popotniki v vednem strahu, da se jim ne udere streha na glavo s težkim svojim bremenom! A to ni vse, kajti na vseh poštah morajo zavoji, košare itd. zaostajati za drugi dan, ker jih ni bilo več moči stlačiti na preobloženi voz. In odtod sledi, da dobivamo s pošte tako pogosto zasmrajene jestvine, katerih niti vrniti več ne moremo, ker smo pošiljatev v dobri veri s pošte sprejeli in doma odprli; nasprotno, še mi moramo plačati c. kr. pošto, da je nam škodo napravila! Iz istega vzroka zaostajajo tudi druge pošiljke, o katerih bi iskreno želeli, da se nam pravočasno dostavljajo. In kaj še-le osebni promet! Jedinā posredovalnica tega prometa je pošta. Ako se uvaži dolgost proge mej Gorico in Postojno, ako se upošteva gosta naseljenost ljudstva ob celi progi — čemur se kmalu ne najde para! — ter ako se oziramo na dejanski osebni promet, moramo priznati, da pošta z jedenkratno vožnjo vsega tega zmagati ne more, vsled česar popotniki zaostajajo, četudi so jih strpali na voz — namenjen 4 osebam — po 7—8—9.

Vse to dalo je občinam v vipavskem in ajdovskem okraju lanjske pomladi povod, da so prosile pri c. kr. poštne ravnateljstvu, naj bi odredilo dvakratno poštno vožnjo na dan na progi Postojna-Gorica. Kmalu bo jedno leto tega, toda odgovora še ni. Iz tega se da posneti, koliko se poštno ravnateljstvo zanima za ljudske potrebe, kako jih ume, ako nismo morda celó opravičeni misliti, da jim ni na klonjeno! Resnične potrebe pa ostanajo le potrebe, četudi si poštne ravnateljstva morda masé ušesa pred njimi, a tožbe ne utihajo, dokler se jim ne ustrezē!

Završevaje, prosili bi g. posl. Hribarja, ki je vedno kazal veliko zanimanja za poslovanje poštne ravnateljstva, da bi stvar prilično sprožil v deželni zboru. Mi bi mu bili iz srca hvaležni.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 1. februvarja. 1896.

Kriza v Trstu? Razgovorjanje o eventualnem odstopu namestnika primorskega se nadaljuje s posebnostmi po onih listih, ki ne morejo umeti, kako so merodavni krogi mogli dopustiti, da je italijanski gospódi toliko zrasel greben, da nočejo poznati več nobene avtoritete, nobenega ukaza, nobenega zakona. Odkrito bodi povedano, da nas prav veseli to razgovorjanje o naših odnošajih. Ali da se razumemo: ne veselimo se krize v namestniški palači; prvič za to ne, ker nam je v prvi vrsti za spremembo sistema, v drugo pa niti ne vemo ničesar pozitivnega, da-li so opravljene vesti o krizi ali ne. Veselimo pa se na tem, da se je širša javnost jela zanimati za južne pokrajine. Seveda pa moramo v prvi vrsti priznati zaslugo na tem — našim nasprotnikom. Njegova ekselencia ministerski predsednik grof Badeni je sicer posebno naglašal, da hoče svojo pozornost obračati tudi južnim pokrajinam — in dejstvo, da

je minister-predsednik čutil potrebo posebno naglasiti to, smatrati je pripoznanjem, da dosedanje osrednje vlade se niso posebno brigale za naše odnošaje — toda dovoljeno nam bodi dvomiti na tem, da bi bili mi kaj posebno občutili brigo njegove ekselence gosp. grofa Badenija, da niso naši nasprotniki ravno v novejši čas neprestano opominjali grofa Badenija, osrednjo vlado, in širšo političko javnost, da odnošaji v naši pokrajini res zaslužijo vso pozornost vlade in da ti odnošaji nujno trebajo — ozdravljenja. Kajti vse to, kar so zagrešili ta gospóda od novega leta sem v Gorici, v Trstu, v Poreču in — v Piranu, preseza že meje skrajne potrpežljivosti in tolerancije se strani državnih organov; vse to je v tako kričečem navskrižju z duhom, obstojnimi pogoji in koristmi te države, da menda ni več mogoča vlada na Dunaju — in naj je že vzeta z desne ali leve — ki bi smela molčati.

Stvari so jako resne in le zadovoljni moramo biti, da javnost opozarja vlado na stvari, kojih ona morda ne opaža pri velikih svojih dolžnostih. To je torej tisti vzrok, radi katerega se veselimo na sedanjem razgovorjanju po javnih časopisih o razmerah na Primorskem. Kar se pa dostaje govorice o krizi v namestniški palači, moramo pa ponoviti, da mi le beležimo in ne trdimo ničesar.

„Slov. Narod“ od četrtega trdi, da kriza je navstala vzlasti vsled tega, ker laška večina v deželni zboru isterskem ni hotela *respektirati cesarskega ukaza, gledé razpravnega jezika v ravnokar omenjenem deželni zboru*. Proti taki večini mora nastopiti osrednja vlada. Kriva pa da je politika sedanjega namestnika, da je sploh prišlo do take večine. Poslednji in glavni vzrok krizi pa da je spoznanje, da sedanjí namestnik nima tiste moči ali odločnosti, kakoršne treba za ukrotenje takih življev. Dosedanji namestnik je nositelj sistema, po katerem je italijanskemu plemenu odrejeno nekako privilegovano stališče nad Slovenci in Hrvati. Tak sistem je odslej nemogoč na Primorskem. Kar pa se dostaje bodočega namestnika, je gotovo, da tudi ta ne bode vladal proti Italijanom in tudi ne bode skušal pripomoči slovanski večini prebivalstva do tiste veljave, kakoršna bi jej pristojal; pač pa bode delal na ublaženje sedanjih nasprotstev.

Tako nekako argumentuje „Slov. Narod“. Sedaj pa čujmo, kako piše praška „Politika“.

Jako živo je sedaj — tako meni praški list — v deželnih zborih v Gradcu, na Dunaju, v Pragi in v Opavi, ali najhujše je v deželnih zborih v Poreču, Trstu in v Gorici; odnošaji v teh deželnih zborih zadobili so že *katastrofalen značaj*. To je posledica sistema, kateremu je geslo: Italijani so gospóde v deželi, Slovani pa hlapci. Osrednja vlada je odredila, da je v deželni zboru poreškem hrvatski jezik istotako razpravní jezik kakor italijanski. Italijanska večina pa se ne briga ni najmanj za ta odlok in deželni glavar jej dopušča, da dela, kar hoče. Niti hrvatskega stenografa, *najetega od vlade* ne trpe v zbornici. Ko se je hotelo potajiti tudi oni grdi napad na hrvatske poslance v Piranu, bila je tudi potrpežljivost poslednjih pri kraji. Nič manj škandalozni niso odnošaji v drugih krajih Primorske. Glasilo mestnega zastopa tržaškega propoveduje očiten upor proti naredbam vlade. Ako hotē na Dunaju, da se bode pri občinski oblasti tržaški uradovalo tudi slovenski, potem naj razpode najprvo občinski zastop in imenujejo naj — vladnega komisarja. Istotako je goriški mestni zastop v očitnem uporu proti razsodbam vseh instancij glede slovenske šole. Taki odnošaji so škandalozni ter izruti jih morajo s koreniko, ako nočejo, da zgubi vso avtoriteto osrednja vlada. Na Primorskem mora priti do sprememb, in to hitro, *ako se hočejo izogniti hudi krizi*, kajti mera je že prepolna.

Deželni zbori. Goriški. V VI. seji deželne zboru goriškega je odgovoril vladni zastopnik na interpelacijo poslanca dra. Rojca radi izgredev v Renčah. Vladni zastopnik je trdil, da bi bil župan moral na vsak način prepovedati strljanje s topiči na javni cesti, orožniki so pa bili vsi Slovenci, torej jih je ljudstvo moralo razumeti. Zatrdil je nadalje, da glavarstvo dopisuje slovenskim občinam le slovenski. Nekateri mlajši uradniki so pridodeljeni okrajnemu glavarstvu v Gorici baš v ta namen, da se v slovenskem okraju uče slovenski. — Na interpelacijo posl. Grčē

radi izleta Tržaških Slovencev na Sv. Goro je odgovoril vladni zastopnik, da vladnim činiteljem ni bil namen žaliti Slovencev, marveč le v skrbí za red in mir niso mogli dovoliti skupnega prehoda skozi mesto v društvenih oblekah, z društvenimi znamenji in zastavami. K temu odgovoru opaža „Soča“: „Saj tega tudi nikdo ni zahteval. Ali redarstvena oblast ni dovolila prehoda skozi mesto niti v vozovih, v navadnih oblekah in brez zastav! A to je zamolčal vladni zastopnik!“ — V isti seji stavili so naši poslanci jako zanimivo interpelacijo radi nepravilnostih pri sodiščih na Primorskem. To interpelacijo prinesemo doslovno.

V deželni zboru kranjskem je stavil posl. Globočnik predlog za zboljšanje železniške zveze med Ljubljano in Gorenjsko, oziroma Korško. Potem so sledila poročila o prošnjah nekaterih davčnih občin za izločenje iz občin, kojim pripadajo. Vsprejela se je vladna predloga o imenovanju krajnih komisarjev pri razdeljevanju skupnih zemljišč. V deželni odbor so bili vojeni: dr. Adolf Schaffer, njega namestnikom baron Wurzbach, iz skupine mest in trgov Ivan Murnik, njega namestnikom Janko Kersnik; iz skupine kmečkih občin Fran Povše, namestnikom dr. Ignacij Žitnik; iz vse zbornice dr. Iv. Tavčar, namestnikom dr. Dan. Majaron. (Dr. Ivan Tavčar je dobil 19 glasov, dosedanji odbornik dr. Fran Papež pa 15.)

Predsednikom višega deželnega sodišča v Gradcu je imenovan dvorni svetnik pri najvišem sodišču na Dunaju Fran Schmidt. Novi predsednik je baje več slovenskemu jeziku. Kakor se gotovo še spominjajo naši čitatelji, se je bila nedavno razširila govorica, da pride na to mesto predsednik višega deželnega sodišča tržaškega.

Staro- in Mladočehi. Na Moravskem pride najbrže do nekake sprave med Mlado- in Staročehi. Posledica temu bode, da staročehski državni poslanci iz Moravske ustopijo v mladočehski klub na Dunaju. Tudi na Češkem so se nekoliko ugledila nasprotstva med „starimi“ in „mladimi“; zlasti se je to pokazalo pri razpravi o adresi na krono, kakor jo nasvetujejo Mladočehi, da med obema strankama pravo za pravo ni nobene načelne razlike. Celó med plemenitaši in Mladočehi baje razmere niso več tako napete. K temu bližanju pa so mnogo pripomogli Nemci se svojim nestrpnim, neliberalnim postopanjem.

Pri nas na Kranjskem pa gredo vedno bolj narazen. Ali je res, da nas Slovence more družiti le šiba, ki nas tepe hkratu in vse skupaj?!

Italija v Afriki. Splošnemu veselju zaradi „rešitve“ Gallianovega bataljona pridružuje se po vsej Italiji že strah zaradi odločilne bitke, ki bode bržkone že jutri, ako ni bila že danes. Italijani so bili namreč res tako zaslepljeni, da so verovali Menelik, ki je pod pretvezo, da spremlja Galliano, premaknil vso svojo vojsko do tik italijanskega tabora v Ada Hagamus. Italijanske in abesinske straže so addaljene le par kilometrov druge od drugih. Razholmceev kraj Ada Hagamus Italijani baje razločno vidijo tabor Menelikove vojske.

Kralj italijanski imenoval je podpolkovnika Galliano polkovnikom (kolonelom). Poslal je Baratierju tudi pismo za Galliana, v katerem izraža, da bodi Gallianu najlepša nagrada: hvaležnost demovine in pa zavest, da je storil — svojo dolžnost.

Različne vesti.

Popotovanje Nj. Vel. cesarja na Francozko. Pariški „Figaro“ javlja iz Nizze: Nj. Velikanstvo cesar Fran Josip dospē s posebnim vlakom v nedeljo dnē 23. februvarja v Cap Martin ter ostane tam do 8. marca.

Imenovanja pri financí. Kontrolor pri višem carinskem uradu v Trstu I. Machotka imenovan je kontrolorjem višega carinskega urada pri glavnem carinskem uradu na Dunaju.

Slovenci niti na vrhu Triglava nismo varni! Kakó visoko sega „Il Mattinovo“ „konservativno“ sovraštvo do slovenskega plemena, to je pokazal zopet v današnji številki, v kateri se zaganja proti slovenskemu planinskemu društvu, ker je isto z velikim naporom in mnogimi žrtvami napravilo po planinah na slovenski zemlji slovenske kažipote. Posebno drezajo „Mattina“ kažipoti na

orjaškem Triglavu, katerega nazivlja „Tricorno“ (!!!). Vrli „Mattino“ bi rajše videl, da bi po planinah na slovenski zemlji napravili kazipote Nemci, ali pa tržaški „Alpini“. No, planine na slovenski zemlji naj domišljavi „Mattino“ le pusti pri miru. Ako pa želi pristna, izvirna imena prevajati na italijansko, poskusi naj rajše svojo jezikovno spretnost, da prevede na italijanski jezik, (kar bi bilo mnogo umestniše) „zgodovinska“ imena, kakor n. pr.: Makallè, Saati, Amba Aladži itd. Slovenci imamo menda pravico nazivljati svoje kraje v svojem jeziku, kakor imajo isto pravico Nemci, Italijani, Abesinci, Šoanci itd. Surovež in nasilnež je oni, ki bi hotel odrehati tako pravico; — zapomni si to dragi „Mattino“! — ako hočeš govoriti o „nazionalità colta e civile“!

O afričanski vojski v prid „Lege Nazionale“
na Proseku prejeli smo nastopno brzojavko: Prosek 1. februarja: Afričansko-italijanska posadka je trdo oblegana. Barateri ponuja mir proti temu) da bi oblegalci še nadalje odjemali od njega — čevlje, katere jim hoče „fodrirati“ s platnom zastave „Lege Nazionale“. Major Tonilongo je izstopil iz vojne čete, ker se boji za svojo izvenafričansko službo. Kolonelu Banucci starejšemu se tresejo hlače, dokler mu jih upniki ne slečejo. Posadki manjka pijače, zato so obupani. Le general Gorfolini je dobre volje, ker ima na skritem batalijon „žvižgavca“. Častnik Banucci mlajši ima nalog prinašati posadki pijače, toda sam vse izpiva. Streliva imajo tako malo, da ne morejo niti svoje utrdbe zagnati v zrak. Škoda! Tovorne živine, posebno oslov, imajo na obilo.

Doneski za moško podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu. Star vojak je daroval 2 kroni in g. Jos. Jenko 1 krono; „Aninos“ je nabral v krčmi g. Kerševanija v Dornbergu Linfa Koch 1 krono 20 stot. V kavarni Commercio so darovali igralci na bilijardu 88 stot.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabralo se je o priliki snovanja „Lege“, na Proseku mej doli navedenimi, proslavljajočimi „Baratijerjev flasco“ svoto 52 kron, katere so darovali: po 2 kroni: Neimenovani, Florijan Mlakar, posl. Ivan Nabergoj, Valentin Cibic; po 1 krono 60 stot.: Jakob Srebotnjak in August Bratulič; po 1 krono 40 stot. Jernej Podbersčik; po 1 krono: Neimenovana, Fr. Pelicon, Mar. Stanič, Josip. Vrtovec, I. Kopačin, Ivan Srdač, Marija Kodelja, Franja Premrl, Augusta Bogatec, Neimenovani, Dolenc Vekoslav, Marija M., Eliza Tance, Josip Bizjak, Emilija Vatovec; po 80 stot.: Ivan Godina, I. M., I. W., Neimenovani, Milica; po 60 stot.: Vekoslav Kalin, Anton Kovačič, L. Nabergoj, Anton Prašelj, Kristijan Lukša, Anton Verša; po 52 stot.: Ivan Verša; po 40 stot.: Ivan Lavrenčič, Franica Milič, Ivan Nabergoj, Balanč, Anton Nabergoj, Andrej Regent, Anton Milič, Josip Lukša, Kristijan Pikič, Anton Štoka, Marija Verša ml., Davorin Lukša, Maks Ukmar, Franjo Puntar, Anton Bukovec, Marija Piano, Franjo Semec, Josipina Marangoni, Josipina Strukelj, Kristina Nabergoj, Franjo Kalc; po 30 stotink: N. N., Bukovec, Matija Cibic, Franjo Milič, Andrej Škabar; po 24 stot.: Cerkvenik, Elizabeta Ferfolja; po 20 stot., Alojzij, Ivo, Dorica, Marica, A. Nabergoj, Feliks Puntar, Josip Furlan, Matevž Milič, Ida, Jakob Furlan, Ema Lukša, Marija Cibic, Anton Pirjevec, Anton Caharija, Kristijan Husu, Ivana Bukovec, Viktorija Verša, Marija Verša, Rozalija Sedmak Franica Srdač, Avgust Abram, Josip Trobec, Uršula Štoka, Feliks Puntar, Franjo Kalc, Marija Purič, Jernej Puntar, po 10 stot.: Lukša Marija, Terezija Turk, Franjo Rup-lj, Ivan Sušič, Josip Milič.

Stara penzionistinja. Minole srede umrla je na Dunaju vdova po magistratnem tajniku, Marija Böhm, stara 90 let. Ta žena dobivala je penzijo od leta 1834, torej polnih 61 let.

Porotno sodišče v Trstu. Prihodnje zasedanje porote pri deželnem sodišču tržaškem prične dné 16. marca t. l. Predsednikom porotnega sodišča je določen predsednik deželnega sodišča, svetovalec Mihael Urbancich, njegovim namestnikom pa deželnega sodišča svetovalca vitez Defacis in vit. Nadamlenzky.

Žrebanje za novačenje. Mestni magistrat opozarja vse one, kateri se morajo letos staviti v novačenje, (rojeni leta 1875.) in ki so pristojni v tržaško občino, (neizvzemši onih, ki so uležili prošnjo, da bi bili oproščeni stalne vojaške službe)

da bode letos žrebanje za novačenje v petek dne 6. t. m. ob 10. uri predp. v vojašnici c. kr. mornarnice (Lazzaretto vecchio). Zajedno pozivlja dočelnike, da morajo priti k žrebanju ali osebno, ali pa poslati kojega pooblaščenca, ker drugače izžreba zanje številko koji član komisije. Onim novačenju podvrženim, (rojenim leta 1874. in 1873., t. j. II. in III. razred), ki so izžrebali svoje številke že leta 1895. oziroma 1894., ostane izžrebana številka. Dnevi in red novačenja objavijo se pozneje.

Ples slovenskih trgovcev. Sl. slovensko občinstvo opozarjamo še jedenkrat na ples, katerega priredijo tržaški slovenski trgovci jutri, v nedeljo dné 2. februarja, v redutni dvorani gledališča „Politeama Rossetti“. (Uhod iz ulice Chiozza). Nadejati se je, da slovensko občinstvo tržaško v obilem številu obišče to plesno zabavo ter s tem pokaže, da je z veseljem pozdravilo ta pojav solidarnosti slovenskih trgovcev. Veljaj tudi tu geslo „Svoji k svojim!“

Plesne vaje pri „Tržaškem Sokolu“. Odbor tega društva nam javlja, da jutri ne bode običajnih plesnih vaj, z ozirom na ples slovenskih trgovcev.

Obče delavsko izobraževalno prava-varstveno in podporno društvo v Trstu vabi na občni zbor, ki bode v nedeljo dne 2. t. m. ob 2. uri pop. v gostilni Stadion št. 19. se sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Mednarodnost delavcev. 3. Dopolnilne volitve. 4. Sprejem novih članov. 5. Posamezni predlogi.

Bédni izseljenci. Iz Ljubljane pišejo z dne 30. m. m.: Včeraj popoldne dospelo je s poštanim vlakom južne železnice na tukajšnjo postajo 135 izseljencev iz Galicije. Tem ubogim ljudem niso dovolili v Korminu preko meje, ker ali niso imeli svojih potnih listov v redu, ali pa niso imeli denarja. Ker se ti siromaki (moški, ženske in otroci) ne morejo vrniti na svoje stroške v domovino, odpošljejo jih iz Ljubljane kakor prisiljence do meje in od tam jih odpravijo na isti način v občine, kamor so pristojni. Po noči dospelo je zopet 42 takih nesrečnežev, katerih iz omenjenih vzrokov tudi niso pustili preko meje. Ubogi ljudje bili so pol mrtvi od gladi in mraza, posebno mali otročiči morali so se smiliti vsakemu. Na postaji so jih nekoliko okrepčali z juho, potem so jih vsprejele mestne oblasti, da jih odpošljejo v domovino. Predvčerajšnjem popoldne dospelo je drugih 45 takih zavrnenih ubogih izseljencev v Ljubljano.

Deske na javni dražbi. Načelstvo tukajšnje postaje južne železnice javlja nam, da bode v petek dné 7. t. m. ob 10. uri predp. na prostoru za les, ki je v pohrani pri južni železnici, javna dražba nekoliko poškodovanih 3331 desk (škuret). Deske se oddajo v 9 posamičnih partijah najboljšemu ponudniku proti gotovemu plačilu in proti temu, da jih kupec takoj odstrani.

Gimnazij in realk bilo je 1895. l. v Avstriji: 182 gimn. in 84 realk in sicer na Češkem 55 g., 22 r.; v Galiciji 30 g., 4 r.; v Spodnji Avstriji 26 g., 16 r.; na Moravskem 21 g., 19 r.; na Štajerskem 9 g., 3 r.; na Tirolskem 8 g., 3 r.; v Sileziji 5 g., 4 r.; na Kranjskem 5 g., 1 r.; na Zgornjem Avstr. in v Dalmaciji po 4 g., 1 r.; na Koroškem in v Bukovini po 3 g., 1 r.; v Trstu 2 g., 2 r.; v Gorici 1 g., 1 r. Državnih bilo je 142 g., 56 r.; deželnih 9 g., 18 r.; mestnih 10 g., 4 r.; škofijskih 3 g.; redovnih 13 g.; od fondov vzdrževanih 2 g., 1 r.; privatnih 3 g., 5 r. — Po učnem jeziku nemških 98 g., 59 r.; čeških 41 g., 17 r.; poljskih 25 g., 4.; laških 4 g., 3 r.; maloruskih 2 g.; hrvatskih 3 g., 1 r.; slovenskih 0 g., 0 r. — utrakvističnih 9 g. (med temi slovenske). Vseh učencev bilo je 59.975 gimnazijcev in 26.429 realcev, skupaj 86.404 dijakov. „Sl. Svet“.

Ogenj. Predvčerajšnjem gorelo je v prodajalnici jestvin tvrdke Luigi Viezzi v ulici Donota št. 14. Ogenj se je širil strašno naglo, kajti plamen lotil se je zaloge petroleja v prodajalnici sami in nad prodajalnico. Ko so prihiteli gasilci, bila je že vsa prodajalnica v ognju. Morali so zatorej nastojati vsem svojim trudom, da so omejili požar. Prodajalnica bila je zavarovana za 3000 gld.

Sodnijsko. Težak Ivan Godina-Servolan iz Škednja, zaradi tatvine že večkrat kaznovani malopridnež, ukradel je dné 14. decembra min. leta na južni železnici zaboj gorčice, vredne 26 gld. Predvčerajšnjem ga je obsodilo sodišče zaradi te tatvine na šest mesecev ječe.

28letni pastir Ivan Ivančič iz Materije pri Podgradu ukradel je tekom leta 1890. in 1895. v raznih krajih Koperskega okraja 22 ovac, vrednih 157 gld. Jednajst ovac dobili so lastniki nazaj, vse druge pa je Ivančič razprodal. Predvčerajšnjem obsodilo ga je tukajšnje sodišče — dasi je tajil tatvine — na deset mesecev ječe.

25letna hišina Ana Sloboda z Dunaja, pristojna na Ogersko, služila je lani od marca do septembra meseca pri gospej Karolini Reiss v Trstu. V tej dobi ukradla je svoji gospodnji in raznim drugim osebam, s katerimi je došla v dotiko, raznih predmetov vrednih nad 25 gld. in pa tudi manjše svote denarja. Sodišče obsodilo jo je predvčerajšnjem na štiri mesece ječe.

Dne 29. septembra min. leta je bil „ples“ pri 29letnem zidarju in posestniku De Bernardiju v St. Petru pri Piranu. Rajalo je več kmetov o zvoku „harmonike“, ki jo je natezal Anton Jakovec. Ko je le ta šel jeden hip iz sobe, pričel je z Jakovčev harmoniko svirati kmet Dominik Croato. Vr nívsemu se Jakovec to ni ugajalo in po kratkem pričkanju navstal je pretep. De Bernardi je pograbil železen drog in žujim udrihal po ubogih svojih „godcih“, ne zmené se, kam je padlo. Obležala sta hudo ranjena Croato in Jakovac. Pri včerajšnji razpravi obsodilo je sodišče surovega Bernardija na leto dni teške ječe. Poleg tega ga je obsodilo, da mora plačati Jakovcu 150 gld., Croattu pa 11 gld. 16 nč. odškodnine. Zares drag „ples“.

Najnovejše vesti.

Trst 1. Vsled odpovedi škofa msgr. dr. Glavine imenoval je tržaški stolni kapitelj danes stolnega prošta dr. Šusta kapitularnim vikarjem.

Dunaj 1. Cesar je vsprejel danes zjutraj semkaj došlega ogerskega ministerskega predsednika barona Banffyja v posebni avdienci, za njim pa ministerskega predsednika grofa Badenija.

Praga 31. Najstarejši izmed čeških dramatiških — pisateljev I. G. Kolař, umrl je danes 83 let star.

Rim 1. Iz Ade Hagamus javljajo: Galliano poroča, da je bilo v Makalè od njegovega bataljona ubitih: 2 podčastnika, 4 ital. vojaki in 33 domačinov, ranjenih: 6 Italijanov, 75 domačinov. (In vendar se je njegov bataljon skrčil baje za 700 mož! Čudno! Stavec). Menelik da je prekršil dano obljubo, ker je v zadnjem trenutku pridržal ujetih 10 italijanskih častnikov. V italijanski tabor vrnilo se je z Gallianom 11 častnikov, 107 italijanskih vojakov in 1081 domačinov, žnjimi tudi ranjenci. Gallianov batalijon je dovel s seboj vse orožje, topove in streljivo.

ZAHVALA.

Podpisano predsedništvo zahvaljuje se tim potom najiskrenejše vsem gg. plesalcem in plesalkam plesa „Slovan“ povodom „Velikega plesa“ „Delalskega podpornega društva“; neumornemu plesovodju g. Ivanu Umeku, slavnemu društvu „Sokol“, ki je bil brezplačno prepustil svojo telovadnico za plesne vaje; vsem onim gospodom, ki so društvu kaj darovali, oziroma preplačali vstopnino ter konečno vsem prijateljem društva, ki so z mnogoštevilnim obiskom pripomogli do tako sijajne manifestacije slovenskega življa tržaškega. Vsem bodi srčna hvala!

V TRSTU, dne 30. januarja 1896.

Za predsedništvo „Delalskega podpornega društva“
Matko Mandić, predsednik.

Listna uredništva

Rodoljubom selskim: Priročna hvala na lepem priznanju. Vašega pisma seveda ne moromo prijaviti, kor to bi ne bilo — skromno. Skromnost pa je lepa čednost. To pa vam prosimo: nabirajte prijateljev našemu listu, da bode mogel tem krepkeje zagovarjati narodna prava naša ter delati za slogo v našem taboru.

Trgovinske orisjavke.

Endimpešta. Pšenica za je-on 7.15—7.17 Pšenica za spomlad 1896 6.97 — do 6.98. Oves za sp. mlad 6.03—6.05 — Rž za spomlad 6.39 6.40 Koruza za oktober — — maj-juni 1896 4.35—4.36

Pšenica nova od 78 kil. f. 7.05—7.15 od 79 kil. f. 7.10—7.20, od 80 kil. f. 7.15—7.25 od 81 kil. f. 7.05—7.35, od 82 kil. for. 7.35—7.40. — Jedmon 5.40—7.80 prosa 6.00—6.40.

Pšenica stalna; prodaja 80.000 mt. st. Rž mirneje, stalna. Vreme: lepo.

Praga. Neračunirani sladkor f. 15.20. —, za maj 15.50. Oktober-december 14.20. Silno rastoče!

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst ed carino vred odpošiljatelj pracoj f. 82.——32.25 Concasse 33.——33.25 Četvorni 34.——34.25. V glavah (sodih) 34.25 34.50 jako stalno

Havre. Kava Santos good average za februar 82.75, za juni 79.— jako mlačno

Hamburg. Santos good average za mare 65.50 za maj 64.50, zaseptember 60.75 Mirno.

Dunajska borza 1. februarja 1896

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.75	100.90
„ „ „ v srebru	101.10	101.05
Avstrijska renta v zlatu	122.50	122.85
„ „ „ v kronah	100.70	100.60
Kreditne akcije	372.—	374.75
London 10 Lat.	121.25	121.20
Napoleoni	9.62	9.61
20 mark	11.85	11.84
100 italj. lir	44.15	44.20

Via Nuova na vogalu
via S. Lazzaro
Nove naročbe najmo-
dernejšega blaga za
spomladno sezono so
nam uže prispale in
so: Perkali, sateni,
volnene tkanine za
gospe in gospode. Ve-
liki izbor ovratnikov
in ovratnic vsako-
vrstne barve in ve-
likosti.

Zaloga vsakovrstnih potreb za šivilje, krojače in kitničarke.
Uzenci na zahtevo franco. Blago se razširja poštne prosto.
Za mnogobrojni obisk tako meščanom, okolčanom in zu-
najnim naročnikom se priporočata udana **Aite & Zadnik.**

Tržaška posojilnica in hranilnica

Via Molin piccolo št. 1. I. nadstr.
sprejme

praktikanta.

Plača po sposobnosti.

V delavnici mizarja

Josipa Jež-a

zagata del Moro hšt. 2. je
vedno velika zaloga desk za
pode. Priporoča se zatorej gg.
kupcem.

Kranjske klobase

se prodajajo v žganjarji na vogalu ulice Tor-
rente in ulice S. Francesco.

Krčmarjem in drugim prodajalcem daje se
navadni skonto.

Odda se v najem

v Kozini

hiša pripravna za restavrant (Hotel), od-
daljena 5 minut od železniške postaje, s pro-
stom za trgovino in z lastnim vodnjakom.

Pojasnila daje g. Jakob Klemenc v
Trstu ulica Sv. Antona št. 1.

Za svojo, na veliki in zelo živahni
cesti Trst-Reka stoječo hišo in gospo-
darska poslopja iščem **najemnika**,
ki bi hotel vzeti **v zakup** tudi krčmo
in ki bi imel **dovoljna sred-**
stva in sposobnosti za ustanovitev
prodajalnice z mešanim blagom
in deželnimi pridelki na drobno in debelo.

Pripravljen sem v prvem letu vdeleževati
se tega podjetja **z delom in denarjem.**

Radi svoječasne preselitve na Dunaj pro-
dam tudi vse posestvo, ležeče blizu svetovno
znani škocjanskih jam, proti plačilu na deset-
letne obroke.

Aleksander Mahorčič,
Matavun pri Divači.

Neka Monakovska tovarna za kavo iz fig
želi ponudbe o

tovarniških figah

ter prosi reflektante, da bi svoje ponudbe dobrotno lopoši-
ljati na Haasenstein & Vogler A. C. München pod 1.10122.

Liniment. Capsici comp.

a sidrom

iz Richterjeve lekarne v Pragi.

priporočano izvrstno, bolečine blažeče mazilo;
dobiva se po 40 nvč., 70 nvč. in 1 gl. po vseh le-
karnah. Zahteva naj se blagovoljno to **splešno pri-**
ljubljeno domače sredstvo a kratko kot

Richterjev liniment s "sidrom"

ter naj se previdnostno vnaprejmejo le take stekla-
nice kot pristne, ki imajo znano varstveno
znamko "sidro".

Richterjeva lekarna

"Pri zlatem levu" v Pragi.

Znana domača gostilna „AL CASTELLO DI DORNBERG“

v TRSTU.

v ulici Farneto št. 11

v kateri se točijo le **pristna vrpav-**
ska vina priporoča se sl. občinstvu z
mesta in z dežele.

Riesling po 48 nvč.; **belo** domače
in **črno** modra franka vino, liter po 40 nvč.
Vino na dom od 5 litrov in več po 2 nvč. ce-
neje. Kuhinja je preskrbljena s tečnimi jedili.
Cene so primerno nizke.

Fran Rjaveo.

IVAN H. POHLY TRST

Ulica Coroneo št. 9.

zastopnik

parnega mlina Concordia

V BUDIMPEŠTI

priporoča najtopleje spoštovanim prija-
teljem izdelke tega znamenitega mlina.

Vsakoletna produkcija milijon
materskih stotov.

Kathreiner

KNEIPPTM SLADNO KAVO

Se dobi posvoda - 1/2 Kile za 25 kr.

namesto cikorije in drugih zmletih tvarin, ki se h' kavi mešajo, o katerih se pa kupec ne
more prepričati, iz česa da so; uradne preiskave so pa dokazale, da se taki kavini
nadomestki dostikrat z raznimi pritisklinami popačeni. Iz začetka se vzame ena
tretjina Kathreinerjeve in dve tretjini prave kave; pozneje pa vsake polovice.

Tako postane kava veliko bolj zdrava in tudi mnogo cenejša. Kathreinerjevo
kavo priporočajo najimenitnejši zdravniki, vsaki dan je bolj obrajšana kot zdrava re-
dina pijača v javnih zavodih, kakor tudi v stotisočih družinah. Dobra je pa tudi
»čista«, to je, brez primesi bobove kave, ker je zdrava, lahko prebavljiva, redlina in
ob enem okusna jed.

Vsaka vestna gospodinja in mati, vsak prijatelj kave, ako mu je mar za
lastno zdravje, naj rabi odslej Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Le na to naj vsak pazi, da ne bo goljufan s kakim ničvrednim
ponarejenim izdelkom, zato naj jemlje le izvirne bele zavoje z var-
nostno znamko, kakor se tu na strani vidi, ter z imenom:

Kathreiner!

Pozor! Bodite previdni in ne pustite se prekaniti.
Pristna „Kathreinerjeva kava“ ima vedno enake, bele
zavoje in se nikdar ne prodaja odkrita in na vago.

Ceno češko posteljno perje!!

5 kg. novega, dobrega, skublje-
nega, brez prahu f. 4.80, 5 kg.
boljšega f. 6; 5 klg. snežnobelega, mehkega kakor gaganje perje,
skubljenega f. 9, 12, 15; 5 kg. polgaganje f. 6, 7 20, 9; 5 kg.
snežnobelega mehkega kakor gaganje perje, neoskubljenega, f. 12, 15.
Gaganje perje (puh) f. 1.80, 2.40, 3, 3.30 po 1/2 kg.
Prešite odeje, jako dobre, komad od f. 2.30 naprej

Razpošiljatev franco po povzetju. Kar ne bi bilo po volji, zamenja ali
vzame nazaj. Pri naročbah prosim natančnega naslova.

BENEDIKT SACHSEL, Klattaw 469, Češka.